SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
BẮC NINH

ĐỀ KIỂM TRA CUỐI KÌ I
NĂM HỌC 2024 - 2025
Môn: NGỮ VĂN - Lớp 12
Thời gian làm bài: **90 phút** *(không kể thời gian phát đề)*

I. ĐỌC HIỂU (ID: 804101) ***Đọc văn bản sau:***

[...]
Đường tít tắp, không gian như bể
Anh chờ em cho em vịn bàn tay
Trong tay anh, tay của em đây
Biết lặng lẽ vun trồng gìn giữ
Trời mưa lạnh tay em khép cửa
Em phơi mền vá áo cho anh
Tay cắm hoa, tay để treo tranh
Tay thắp sáng ngọn đèn đêm anh đọc
Năm tháng đi qua mái đầu cực nhọc
Tay em dừng trên vầng trán lo âu
Em nhẹ nhàng xoa dịu nỗi đau
Và góp nhặt niềm vui từ mọi ngả
Khi anh vắng bàn tay em biết nhớ
Lấy thời gian đan thành áo mong chờ
Lấy thời gian em viết những dòng thơ
Để thấy được chúng mình không cách trở...
Bàn tay em, gia tài bé nhỏ
Em trao anh cùng với cuộc đời em.

(Trích *Bàn tay em,* Xuân Quỳnh, Tinh hoa thơ Việt, NXB Hội nhà văn, 2012, tr.253)

Câu 1 (NB). Chỉ ra dấu hiệu để xác định thể thơ của đoạn trích trên.

Câu 2 (TH). Liệt kê những công việc thường nhật của nhân vật trữ tình để vun vén, chăm chút cho hạnh phúc gia đình được thể hiện trong các dòng thơ sau:

Trời mưa lạnh tay em khép cửa
Em phơi mền vá áo cho anh
Tay cắm hoa, tay để treo tranh
Tay thắp sáng ngọn đèn đêm anh đọc

Câu 3 (TH). Phân tích tác dụng của biện pháp lặp cấu trúc được sử dụng trong những dòng thơ:

Khi anh vắng bàn tay em biết nhớ
Lấy thời gian đan thành áo mong chờ
Lấy thời gian em viết những dòng thơ
Để thấy được chúng mình không cách trở...

Câu 4 (TH). Nhận xét những ước mơ, khát vọng của nhân vật trữ tình được gửi gắm qua hai dòng thơ cuối.

Câu 5 (VD). Nêu thông điệp có ý nghĩa nhất đối với anh/chị rút ra từ đoạn trích (trình bày khoảng 5-7 dòng).

II. VIẾT

Câu 1. (ID: 804103 - VD) Hãy viết đoạn văn nghị luận (khoảng 150 chữ) phân tích vẻ đẹp tâm hồn của nhân vật trữ tình em được thể hiện trong đoạn trích phần Đọc hiểu.

Câu 2. (ID: 804104 - VD) Hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ) bày tỏ suy nghĩ của anh/chị về chủ đề: nuôi dưỡng niềm tin trong cuộc sống ở tuổi trẻ hiện nay.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT
BAN CHUYÊN MÔN TUYENSINH 247.COM

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1:

Phương pháp: Vận dụng kiến thức đã học về các thể thơ.

Cách giải:

Số chữ trong các dòng thơ không bằng nhau là dấu hiệu của thể thơ tự do.

Câu 2:

Phương pháp: Đọc, tìm ý.

Cách giải:

Những công việc thường nhật của nhân vật trữ tình để vun vén, chăm chút cho hạnh phúc gia đình: khép cửa; phơi mền; vá áo; cắm hoa; treo tranh; thắp sáng ngọn đèn đêm anh đọc.

Câu 3:

Phương pháp: Vận dụng kiến thức về các biện pháp tu từ.

Cách giải:

- Biện pháp lặp cấu trúc: Lấy thời gian…
- Tác dụng: tạo nhịp điệu, tăng tính liên kết giữa các dòng thơ; nhấn mạnh nỗi nhớ, niềm tin, khát vọng hạnh phúc của nhân vật trữ tình; thể hiện thái độ trân trọng, ngợi ca trước vẻ đẹp trong tâm hồn người phụ nữ trong tình yêu.

Câu 4:

Phương pháp: Đọc, phân tích.

Cách giải:

- Ước mơ, khát vọng của nhân vật trữ tình: về tình yêu thủy chung, son sắt, bền lâu; niềm tin, khát vọng vào tương lai hạnh phúc.
- Nhận xét: ước mơ, khát vọng đời thường, giản dị, thể hiện tình cảm sâu sắc, chân thành của người con gái trong tình yêu.

Câu 5:

Phương pháp: Căn cứ bài đọc hiểu, phân tích.

Cách giải:

HS trình bày thông điệp có ý nghĩa nhất, cần phù hợp với nội dung đoạn trích và lí giải phù hợp.

Gợi ý: thông điệp về vẻ đẹp tâm hồn của người phụ nữ; về sự chân thành, sâu sắc trong tình yêu; về sự hi sinh của người phụ nữ trong tình yêu…

II. VIẾT

Câu 1:

Phương pháp:

- Vận dụng kiến thức về cách viết đoạn văn nghị luận.

- Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp, kết hợp chặt chẽ lí lẽ, dẫn chứng.

Cách giải:

Gợi ý:

a. Xác yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn

- Bảo đảm yêu cầu về hình thức và dung lượng của đoạn văn (khoảng 150 chữ).

- Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, song song hoặc phối hợp.

b. Xác định đúng vấn đề nghị luận: Vẻ đẹp tâm hồn của nhân vật trữ tình trong đoạn trích Bàn tay em (Xuân Quỳnh).

c. Viết đoạn văn bảo đảm các yêu cầu:

Thí sinh biết triển khai và làm sáng tỏ vấn đề nghị luận. Sau đây là một số gợi ý:

- Lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp, kết hợp chặt chẽ lí lẽ và dẫn chứng để làm sáng tỏ vẻ đẹp tâm hồn của nhân vật trữ tình em:

+ Giản dị, nữ tính, chu toàn, khéo léo trong các công việc hàng ngày.

+ Chân thành, mãnh liệt, lạc quan, biết hi sinh trong tình yêu.

+ Thể hiện qua ngôn ngữ, hình ảnh thơ mộc mạc, giọng điệu say đắm, ngọt ngào, da diết, các biện pháp tu từ hoán dụ, liệt kê,…

Câu 2:

Phương pháp:

- Vận dụng kiến thức đã học về viết bài văn nghị luận.

- Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn lí lẽ và dẫn chứng.

Cách giải:

Có thể triển khai theo hướng:

a. Bảo đảm yêu cầu về bố cục, dung lượng của bài văn nghị luận

Bảo đảm yêu cầu về bố cục và dung lượng của bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ).

Hướng dẫn chấm:

b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Nuôi dưỡng niềm tin

c. Viết được bài văn đảm bảo các yêu cầu

Thí sinh biết triển khai và làm sáng tỏ vấn đề nghị luận. Sau đây là một số gợi ý:

1. Mở bài: Giới thiệu được vấn đề nghị luận.

2. Thân bài

- Giải thích:

+ Niềm tin: là sự tin tưởng, lạc quan, hi vọng của con người trong cuộc sống.

+ Nuôi dưỡng niềm tin trong cuộc sống ở tuổi trẻ: là hành động, cách thức để tạo lập, phát triển niềm tin ở giới trẻ.

- Bàn luận:

+ Nuôi dưỡng niềm tin tạo ra động lực, sức mạnh giúp con người vượt qua khó khăn; mang lại sự tự tin, niềm vui trong cuộc sống; luôn nhìn nhận vấn đề từ góc độ tích cực nhất; …

+ Để nuôi dưỡng niềm tin, giới trẻ cần không ngừng trau dồi, hoàn thiện bản thân; tin tưởng vào khả năng của chính mình; trân trọng, yêu quý con người và cuộc sống; hướng tới những mục tiêu tốt đẹp; sẵn sàng sẻ chia, cống hiến,…

- Mở rộng, trao đổi quan điểm trái chiều hoặc ý kiến khác.

3. Kết bài: Khẳng định vấn đề cần nghị luận.